

Становище

за представени трудове на
ст. преп. д-р Бойка Донева и
д-р Юлиан Райчев

във връзка с конкурса за „доцент“

по „Ново българско изкуство (1878 – 1960)“ по 8.2. Изобразително изкуство,
от проф. д-р Бисера Вълева, СУ „Св. Климент Охридски“

В обявения в Държавен вестник (бр. 91/24. 11. 2015 г.) конкурс за „доцент“ по „Ново българско изкуство (1878 – 1960)“ по 8.2. Изобразително изкуство, за нуждите на катедра „Изкуствознание“ на НХА, се представят за становище хабилитационни трудове на двама кандидати - ст. преп. д-р Бойка Спасова Донева и д-р Юлиан Божидаров Райчев.

Професионалната работа на ст. преп. д-р Бойка Донева в областта на преподаването на история на изкуството започва през 1994г. Като редовен преподавател в НХА по история на изкуството към катедра “Изкуствознание” тя е от 1996г, а от 1999г. е старши преподавател по история на изкуството към същата катедра (“Изкуствознание”). Като лектор, в периода 1994-2016 г., тя е част от преподавателския състав в няколко престижни университета като СУ “Кл. Охридски”, ДИУУ, (ЦИУРК -1994 – 1997г.), НБУ (2004 г.), ЮЗУ (1994г.), а от 2008г. до сега е хоноруван преподавател по история на изкуството в НАТФИЗ, София.

Педагогическа дейност в НХА на ст. преп. д-р Бойка Донева е свързана с преподаване на основни и специализирани лекционни курсове. Прилаганите от нея методи в работата ѝ са фокусирани върху развитието на творческо - изследователското мислене на студентите във всички образователни степени, което личи от броя дипломанти и докторанти, с които тя е ангажирана. Освен представените в хабилитационния ѝ труд публикации, ст. преп. д-р Бойка Донева е съавтор в четири учебника по изобразително изкуство – 5-8 кл. (Издателска къща “Анубис”) и в книга за учителя (2008г.). Тя е и член на

различни редколегии и съвети.

След защитата на доктората си ("Интерпретацията на националната традиция в българската живопис през 60-те години на ХХ век") през 2007г, в периода 2008-2015 г, ст. преп. д-р Бойка Донева има респектираща научно-творческа биография. Стойностни са публикациите в специализираните професионални форуми като „Проблеми на изкуството“, „Изкуство и критика“, Годишник на специалност „Изкуствознание“. Като активно реализиращ се изследовател, със специален интерес към новото българско изкуство, тя участва в конференции с фокус върху този период. Такива са „Фенерът на Антон Митов и днешните му последователи.“ (2008г.), “Трансформ” (2012г.), конференция, посветена на Владимир Димитров – Майстора в гр. Кюстендил (2012г.), “Новите художници”, СГХГ (2012г.), “Изкуство и живот”, ВТУ “Св. Св. Кирил и Методий” (2015г.). Ръководи и участва в катедрени и общоакадемични проекти - българско участие в “Трансформ” (2012г.), ръководител на студентски проект “Un-block”, финансиран от програма “Култура” на Столична община за монументална украса на студентските общежития на НХА. Началник е на отдел “Изложбена дейност” в НХА, както и зам. председател на Академична фондация “Св. Пимен Зографски”.

От представените за хабилитация текстове впечатлява монографията „Българската критика и интерпретацията на националната традиция в изобразителното изкуство през 60-те години на ХХ“ век. Ст. преп. д-р Бойка Донева успява да представи и отстои персоналната си авторска позиция относно динамиката на развитие на критиката и пластичните изкуства в разглеждания времеви отсек. Независимо от множеството изследвания на периода на 60-те години като съвкупност от теоретични постановки, критически текстове и визуално-пластични реализации, авторката обобщава тенденции и формира изводи, които са резултат на задълбочена изследователска практика и научен интерес. Освен разбираемият акцент върху българското изкуство на 60-те години, интерес представлява анализът на връзката - критика – национална традиция - визуални изкуства - в десетилетията до наши дни.

Тези изводи и заключения в I и II глава на монографията едновременно анализират и синтезират проблемите на развитие в българското изкуство изразени във взаимодействието на критиката и художествената практика.

В контекста на последователен изследователски интерес в областта на новото българско изкуство са и останалите, предложени за становище, публикации на Бойка Донева. Тези студии имат характеристиките на добре обмислени и структурирани академични текстове. Освен свързаните с проблематиката на иконографията, стилистиката и самоидентификацията в българското изкуство публикации, особено интересен е текстът посветен на приложната графика в България (1896-2010), в който голяма част от изследвания период попада в новото българско изкуство. В тази студия проличава професионализмът на авторката и умението ѝ да се фокусира върху съществени характеристики на определен период, който поставя акцент върху значими художествени факти. Върху основата на тези художествени факти тя изгражда убедителни научни обобщения. Такова е и впечатлението от учебното помагало по обща история на изкуството свързано с дистанционно обучение в НХА. В него отново се проявява умението на авторката да представя определен период в развитието на изкуството (световно и българско) с артефакти, които са същината на епохата и нейна основна характеристика.

Кандидатът д-р Юлиан Божидаров Райчев има преподавателска практика във висше училище като гост-преподавател във Факултета по изкуствата на ЮЗУ "Неофит Рилски", Благоевград от 2009г. до 2012г. с лекционни курсове по "Визуална култура на Ренесанса и Барока", "Ново българско изкуство", "Книгата - текст, илюстрация, дизайн" и "Музей и галерийно пространство - съвременни практики на взаимодействие с изкуствата". В периода 2009-2013г. е преподавател по история на изкуството в частно СОУ "Кодам" София. От 2012г. до сега е уредник в департамент "Ново и съвременно българско изкуство" в НХГ. През 2014 /2015г. кандидатът разработва втори дисертационен труд към Университета в Женева с тема на доктората: „Модерния религиозен витраж в Романска Швейцария 1900-1960г. Иконография, Композиция, Литургийно

пространство”. През 2014г. Юлиан Райчев защитава докторат на тема “Развитие на стъклописта в декоративно-приложните изкуства в България 30-те - 50-те години на XX век“ в НХА.

Изследователските и кураторски интереси на д-р Юлиан Райчев са в различни посоки – от представяне и организиране на изложби на български и чужди автори до проекти за реставрации на средновековни църкви. Към хабилитационната папка е приложена публикация на френски език за витража в Швейцария и европейското религиозно изкуство на 20 век, която няма конкретно отношение към новото българско изкуство – тема на конкурса. Юлиан Райчев има участие като съавтор в текст (Г. Живкова–Чолакова) посветен на витража в проекта „120години българско изкуство“, том II. Приложените голям брой (над 50бр.) интервюта и статии от 2009-2012г. по повод различни изложби на български и чужди автори, както и публикации от докторантски конференции, са преди защитата на доктората на кандидата (2014) и според правилника на НХА за получаване на академична длъжност, не могат да бъдат представени за хабилитация.

В заключение смятам, че представеният хабилитационен труд на ст. преп. д-р Бойка Спасова Донева отговаря на изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за неговото приложение и на Правилника за развитие на академичния състав на НХА. На базата на творческите постижения показани в него и целенасочен педагогически опит на кандидатката в областта на преподаване на история на изкуството предлагам на уважаемите членове на научното жури да изберат на академичната длъжност „доцент“ по ново българско изкуство ст. преп. д-р Бойка Спасова Донева.

проф. д-р Бисера Вълева: /П/
катедра „Изобразително изкуство“, ФНПП,
СУ „Св. Климент Охридски“

21.04.2016

София